

schone havenstad kleurrijk internationaal
herkenbare skyline aantrekkelijke Europese stad
m...en...poo...int...reel...ge
be...bevolking...og...ge...iden...s...vulle
d...urzar...i...ust...e...e...even...ovati...e
ondernemers vakmensen evenementen uitgaan
le...n film...ad...dia...n...o...elli...en...z...iekstad
cu...rele...kpe...men...stoer...spe...ge...de woon
stad...g...orge...eid...en...wa...it...opulaire
won...n...aan...kke...e...h...en...nte...e...i...le
buurten jeugd sport brede scholen cultuur spelen
th...swe...eks...wij...economie...etro...zen...ve...n...en
he...l...tr...s...bes...cheder...s...inspiration...ron...h...og...w...ar
dig...en...baar vervoer...tuktuks...fiet...HSL...water...t...i's
ele...romob...en...d...y...n...e...che...b...stad...at
ku...tenaars...flane...n...eurrijk...ken...al...ek
on...oeting...n...o...g...v...as...v...g...n
sin...rpart...n...wone...op...bij...et...w...er
rivier waterrecreatie pioniers-mentaliteit innovatie

SAMENVATTING

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGSSTRATEGIE 2030

ROTTERDAM IN 2030

EEN ZINDERENDE HAVENSTAD

EEN ZINDERENDE HAVENSTAD

schone havenstad kleurrijk internationaal
innovatieve ondernemers filmstad stoer
metropool verrassend groen intercultureel
sport jonge beroepsbevolking brede scholen
ruwe diamant evenementen vakmensen
waterrecreatie trots pioniers-mentaliteit
verbondenheid uitgaansleven skyline HSL
speels betrokken wonen op en bij het water
inspiratiebron watertaxi's flaneren
culturele experimenten eeuwige jeugd

schone havenstad
kleurrijk internationaal
herkenbare skyline
aantrekkelijke Europese stad
moderne metropool
intercultureel

Rotterdam is in 2030 een schone, kleurrijke havenstad aan de monding van de Maas. De stad met haar herkenbare skyline ademt een handelsgeest en heeft een open en internationaal karakter. Er wonen en werken meer dan 600.000 mensen van meer dan 150 nationaliteiten. Al deze Rotterdamers hebben volop contact met elkaar en – via hun relaties met familie, collega's en klanten – ook met de rest van de wereld. Rotterdam heeft de afgelopen dertig jaar een grote transformatie ondergaan en is een aantrekkelijke Europese stad geworden. Een mondiaal voorbeeld van de moderne interculturele metropool die steeds weer innovatief weet om te gaan met een grote diversiteit aan culturen en leefstijlen en de kansen die dit biedt weet te benutten. Kennis en expertise wordt razendsnel uitgewisseld met alle uithoeken van de wereld door een perfecte aansluiting op het wereldwijde web.

Rotterdam is geen illusie,
Door de camera gewekt,
Rotterdam is niet te filmen,
Rotterdam is veels te èch.

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGS STRATEGIE 2030

Rotterdam verandert voortdurend; continu werkt de stad aan haar toekomst. Na de succesvolle periode van wederopbouw bouwde Rotterdam verder aan haar status als internationale stad aan de rivier.

In het centrum verrezen de Erasmusbrug en de Kop van Zuid. De stad kreeg een voor Nederland ongekende skyline. Aan de randen van de stad verschenen prachtige woonwijken als Prinsenland en Nesselande. Nieuwe uitgaansgelegenheden, restaurants en festivals hebben Rotterdam tot een stad met een jong, trendset-tend imago gemaakt.

Ook de komende 25 jaar zal de stad verder groeien. Sterker nog, de ontwikkeling van de stad moet versnellen om haar concurrentiepositie te versterken.

Dat is de inzet: in hoog tempo zal Rotterdam de koers volgen om nog aantrekkelijker te worden voor bewoners, bedrijven en bezoekers.

STADSVISIE ROTTERDAM

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGSSTRATEGIE 2030 | SAMENVATTING

URGENTIE

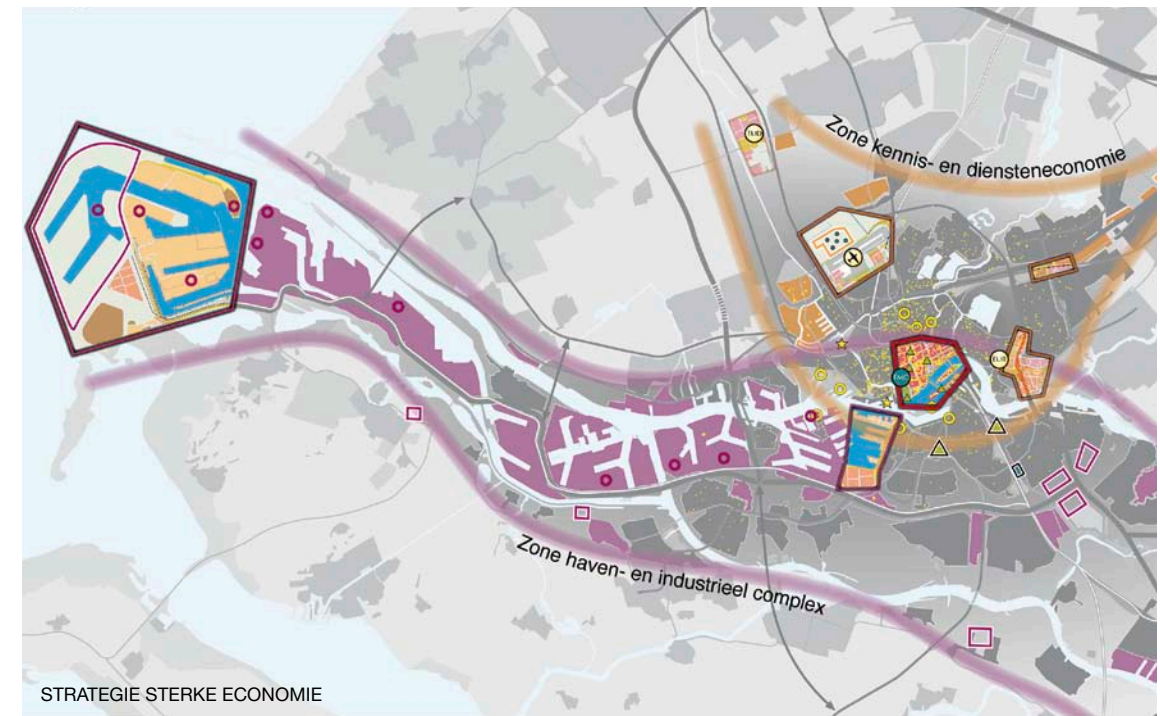
Als mainport is Rotterdam een stad van internationale betekenis en belangen. Door de stormachtige groei die de economieën van Azië en Oost-Europa doormaken, neemt de internationale concurrentie tussen stedelijke regio's toe. Vanuit dat gegeven is de positie van de Randstad voor Rotterdam bepalend. De verschillende partners binnen de Randstad werken al een tijd samen aan toekomstplannen voor de verbetering van de economische en ruimtelijke structuur. De Zuidvleugel van de Randstad neemt vooralsnog echter een zwakkere positie in, doordat de kenniseconomie er minder tot ontwikkeling is gekomen dan in de Noordvleugel. Om voldoende aantrekkelijk

te blijven voor bedrijven en werknemers zal Rotterdam deze achterstand moeten inlopen en de modernisering van de economie een flinke impuls geven. Dat betekent ook dat selectieve migratie tegengegaan moet worden; op dit moment verlaten veel hoog opgeleiden de stad terwijl de instroom van veelbelovende jongeren en starters deze uitstroom niet compenseert. De oorzaak is dat het aanbod van woningen en woonmilieus onvoldoende aansluit op de vraag. De komende jaren zal Rotterdam dan ook alles op alles zetten om de fysieke condities te verbeteren en de stad weer tot het sterke, kloppende hart van de regio te maken.

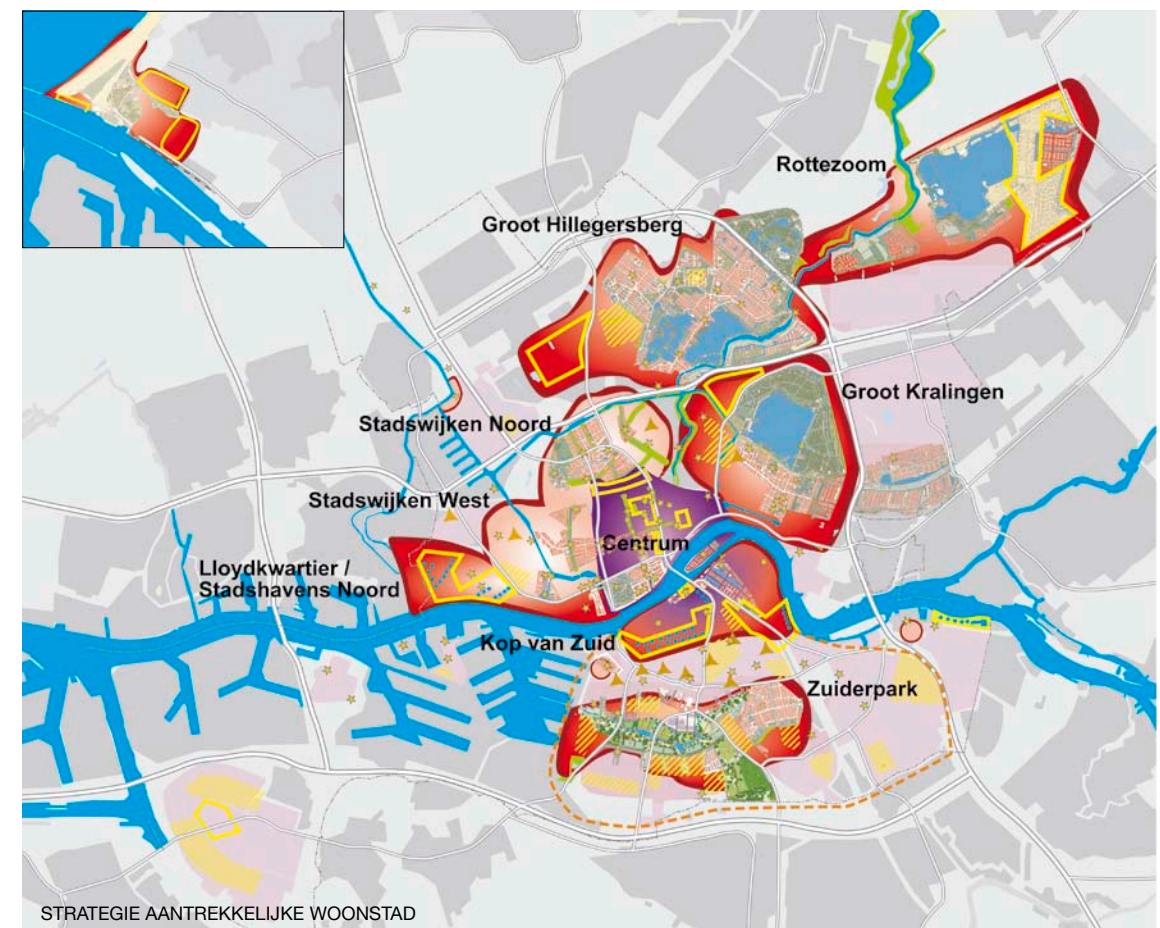
MISSIE

Om een rol van betekenis te blijven spelen in de internationale concurrentiestrijd tussen stedelijke regio's, moet Rotterdam een strategie volgen die gericht is op de ontwikkeling van de kennis- en diensteneconomie én die zorgt voor een aantrekkelijk woon- en leefklimaat dat meer hoogopgeleide en creatieve werkers aan de stad weet te binden. De urgentie daarvan is groot, omdat de tijdsperiode waarin nog geprofiteerd kan worden van de groei van de (beroeps)bevolking en de daarmee verband houdende woningvraag kort is – nog zo'n 15 jaar vanaf nu.

**De missie van het gemeentebestuur luidt:
'Bouw aan een sterke economie en een
aantrekkelijke woonstad'.**

STRATEGIE STERKE ECONOMIE

STRATEGIE AANTREKKELIJKE WOONSTAD

DE MISSIE BERUST OP TWEE PIJLERS:

1. **Sterke Economie:
meer werkgelegenheid**
2. **Aantrekkelijke woonstad:
evenwichtige bevolkingsamenstelling**

Beide doelstellingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden; om te kunnen leven in de stad moet het er goed wonen zijn en moet er passend werk zijn. Werkgelegenheid ontwikkelt zich op zijn beurt alleen wanneer de stad een aantrekkelijk vestigingsklimaat vormt voor werknemers, met goede woningen inclusief de bijbehorende voorzieningen en buitenruimten: complete woonmilieus die aansluiten bij de wensen van de woonconsumenten.

Bouwen binnen de bestaande stad

Als een goed werk- en woonklimaat gezien wordt als een integrale voorwaarde voor een sterke(re) stad, dan zal de ontwikkeling daarvan binnen het bestaande stedelijke gebied leiden tot maximaal profijt en wordt efficiënt omgesprongen met het schaarse goed ruimte. Bovendien wordt daarmee optimaal gebruik gemaakt van bestaande voorzieningen en blijft het buitengebied gespaard. Uitgangspunt vormen de in de stad aanwezige krachten: de haven, de kansrijke economische groei-sectoren, populaire woonwijken en de moderne binnenstad aan de rivier. Deze sterke onder-

delen van de stad vormen de basis voor de strategie van de 'olievlekwerking' die Rotterdam inzet: wat sterk is wordt vanuit die kracht uitgebreid, zodat het groter en nog sterker wordt; wat zwak(ke) is kan zich optrekken aan het sterke.

Sterke economie

Het creëren van een sterke economie concentreert zich op de omslag van een industriële naar een kennis- en diensteneconomie vanuit de verdere ontwikkeling van de medische en creatieve sector. In het havengebied zal, naast de aanleg van de Tweede Maasvlakte, het accent liggen op innovatie op het gebied van energieverbruik en -winning alsmede het minimaliseren van de CO2 uitstoot. De vrijetijdsector – het derde economische speerpunt – zal worden doorontwikkeld en uitgebreid op de reeds succesvolle locaties: de binnenstad, Stadionpark en het Zuidplein met Ahoy. In het algemeen zal de komende jaren extra aandacht besteed worden aan het hart van de stedelijke economie: het MKB.

Aantrekkelijke woonstad

Voor een aantrekkelijke woonstad zijn goede woningen alleen niet voldoende. Daarom zet Rotterdam in op goede en complete 'woonmilieus'. Dat wil zeggen met veel aandacht voor de openbare ruimte en de noodzakelijke voorzieningen (onderwijs, kinderopvang, medisch/sociaal, sport en spel, etc). Om meer gezinnen met kinderen en midden- en hoge inkomens aan de stad te binden, zullen daarom de woonmilieus van sterke wijken als Kralingen en Hillegersberg uitgebreid worden. In de zwakkere wijken staat de herstructurering en aanpak van de bestaande woningvoorraad centraal. Bouwen binnen de bestaande stad betekent concreet dat Rotterdam zichzelf een verdichtingsopgave van 56.000 woningen op binnenstedelijke locaties ten doel stelt.

Randvoorwaarden

Een sterke economie en een aantrekkelijke woonstad zijn alleen haalbaar als aan een aantal belangrijke randvoorwaarden is voldaan. Er wordt daarom extra geïnvesteerd in een goede openbare ruimte en voldoende waterberging. Deze randvoorwaarden zijn bij uitstek geschikt om aantrekkelijke woonmilieus te realiseren. Architectonische kwaliteit en de herontwikkeling van cultuurhistorisch erfgoed zullen worden ingezet als katalysator van gebiedsontwikkeling. Een goede bereikbaarheid is een andere belangrijke voorwaarde, die op een duurzame wijze zal worden vormgegeven. In combinatie met een pro-actief milieubeleid, werken we zo aan een duurzame stad met een goede leefkwaliteit.

INTERNATIONALE STAD AAN DE RIVIER

De ontwikkeling van de gebieden langs de rivier concentreert zich op drie onderdelen:

- de excellente haven
- de transformatie van haven naar stad
- een aantrekkelijke en complete binnenstad

De ontwikkeling van de Tweede Maasvlakte schept ruimte voor nieuwe havenactiviteiten en brengt een verschuiving op gang. Doordat een deel van de containeroverslag uit de Stadshavens verdwijnt, ontstaan hier vestigingsmogelijkheden voor bedrijven in haveneconomische groeisectoren. Daarnaast biedt de schuifoperatie ruimte om het vestigingsklimaat voor het internationale bedrijfsleven te verbeteren, nieuwe vormen van kennis-

intensieve bedrijvigheid in de dienstverlenende en creatieve sector te ontwikkelen en bijzondere woon-werkmilieus rond water te realiseren. De aanpak van de binnenstad bestaat uit vier stappen: het verhogen van het algemene kwaliteitsniveau van de openbare ruimte en de langzaam verkeersroutes, het versterken van de leefkwaliteit en de identiteit van de verschillende binnenstadskwartieren, de gefaseerde ontwikkeling van een beperkt aantal toplocaties – Wilhelminapier, Stationskwartier/Lijnbaan, EMC, De Boompjes – tot krachtige publiekstrekkers en het garanderen van blijvende bereikbaarheid van de stad.

DUBBELSLAG OP ZUID

Rotterdam Zuid zal met het Pact op Zuid een inhaalslag maken waarbij sociaal-economische en fysieke problemen integraal worden aangepakt. Ingezet wordt op de kanskaarten voor bedrijvigheid (Zuidplein, Stadionpark, MCRZ, A15 zone, 'eat en meet') en het transformeren van wijken die een zwakke positie op de woningmarkt innemen naar aantrekkelijke woonwijken.

Het Zuiderpark en de Kop van Zuid vormen kernen op Zuid van waaruit nieuwe, aantrekkelijke woonmilieus in een waterrijk gebied ontstaan. In Oud Zuid bestaat de strategie uit pro-actieve particuliere woningverbetering en waar nodig, een intensieve 'hot spot' aanpak van probleemgebieden. De herstructurering van

de Tuinsteden – zoals reeds succesvol in gang gezet in Hoogvliet – zal leiden tot verbetering van de woonmilieus zodat binding van bewoners aan de buurten toeneemt. Doelgroepen zijn met name 'sociale stijgers', ouderen en gezinnen. Een ander belangrijk onderdeel van dit programma is de modernisering van het voorzieningenaanbod.

BENUTTEN KWALITEITEN OP NOORD

De aanpak van Noord berust op het beter benutten en uitbouwen van de bestaande kwaliteiten: de knooppunten van bedrijvigheid en de goede woonmilieus.

Onder de naam Science Port Holland wordt een hoogwaardig science- en businesspark ontwikkeld in de polder Schieveen. Naast de ontwikkeling van Science Port Holland zullen de Brainparken langs de A16, Alexander en Rotterdam Airport als gedifferentieerde kantoorlocaties worden doorontwikkeld.

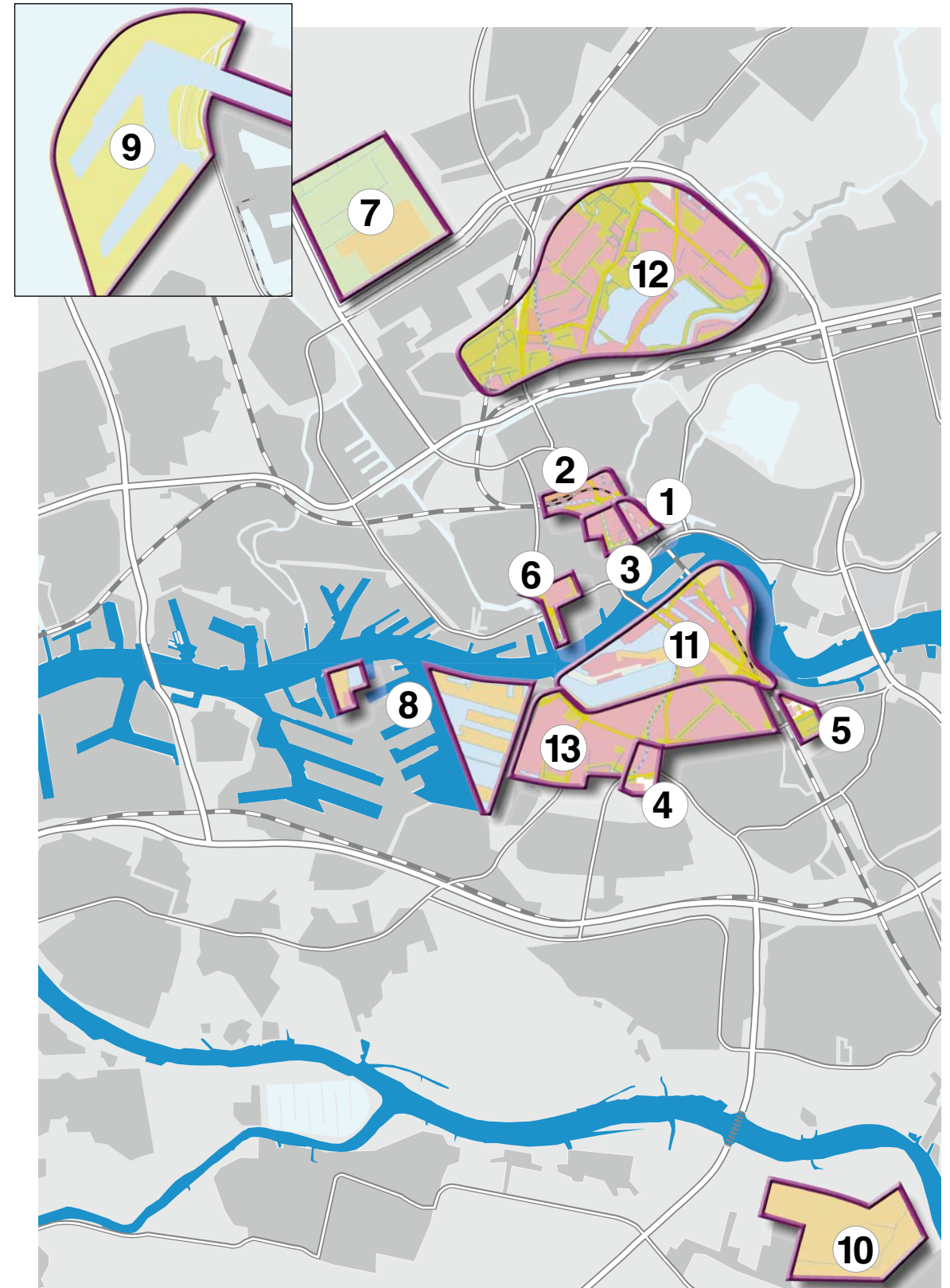
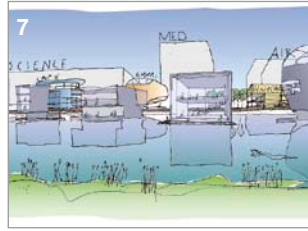
Hillegersberg, Kralingen, Rottezoom en Hoek van Holland zijn wijken met sterke identiteitsdragers waaromheen de gewilde rustig stedelijke en groenstedelijke woonmilieus worden uitgebreid. De wijken rond het centrum (Delfshaven, Noord en Blijdorp) hebben de potentie om uit te groeien tot gemengde, stedelijke woon- en werkmilieus. Gentrification, conditionering van de creatieve economie en de verdere ontwikkeling van Rotterdam tot studentenstad, zullen in deze gebieden gelijktijdig vorm krijgen.

VIP-KAART

Op basis van effectmeting zijn dertien gebiedsontwikkelingen aangewezen die het belangrijkst zijn voor de realisatie van de doelen 'sterke economie' en 'aan-trekkelijke woonstad', de VIP-gebieden:

1. Laurenskwartier	8. Stadshavens: RDM, Waalhaven-Oost, Rijn- en Maashaven
2. Stationskwartier	9. Maasvlakte 2
3. Lijnbaankwartier / Coolsingel	10. Hoeksche Waard
4. Ahoy / Zuidplein / Vaanweg-Pleinweg	11. Woonmilieu Kop van Zuid: Rijn- en Maashaven, Parkstad, Afrikaanderwijk
5. Stadionpark / nieuwe Kuip	12. Woonmilieu Groot Hillegersberg: Park Zestienhoven en Schiebroek Zuid
6. Erasmus MC – Hoboken	13. Oud Zuid: Aanpak bestaande woningvoorraad
7. Science en Businesspark Schieveen / Wegen Noordrand	

ROTTERDAM IN 2030

schone havenstad kleurrijk internationaal
innovatieve ondernemers filmstad stoer
metropool verrassend groen intercultureel
sport jonge beroepsbevolking brede scholen
ruwe diamant evenementen vakmensen
waterrecreatie pioniers-mentaliteit
verbondenheid uitgaansleven speels HSL
trots betrokken wonen op en bij het water
inspiratiebron watertaxi's flaneren skyline
culturele experimenten waterrijke buurten
spelen tuktuks populaire woningen
waterpartijen eeuwige jeugd muziekstad
succesvolle duurzame industriële bedrijven
gewilde woonstad tentoonstellingen
aantrekkelijke Europese stad

Gemeente Rotterdam

uitgave: Gemeente Rotterdam, januari 2008

tekstredactie: S@M stedenbouw- en architectuurmanagement

ontwerp: studio Lonne Wennekendonk

informatie: stadsvisie@dsv.rotterdam.nl

www.rotterdam.nl/stadsvisie